

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrt leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrt leta 5 50
na mesec 1 90

Izdaja vsak dan sveder izvenrednih dogodkov in priložnosti.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vsota za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pecnomna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6 50
na mesec 2 30

za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Važnost časopisja.

Na katoliškem shodu v Inomestu je govoril šef-redaktor dunajske „Reichs-poste“ dr. Funder o pomenu in važnosti časopisja. Seveda je dr. Funder presojal časopisje s klerikalnega stališča. Toda kar je za okrepljenje klerikalne politične moči dobro in ugodno, to prav gotovo ne more škodovati naprednemu političnemu stremeljenju.

Dr. Funder priznava v svojem referatu važnost vodilnih mož. Toda dobri politični voditelji so dar, s katerim prevladnost zelo hrami. Vsled tega se ne smejo načela zidati na faktorjih, ki so danes — jutri jih morda že ni. Nič pa ne drži tako dobro in tako trajno duhov skupaj kot časopisje, ki se dobro vodi. Od časopisja se pa dandanes mnogo zahteva. Potrebe čitatelstva so kaj raznolične. Eden zahteva natančnih vremenskih poročil, drugi hoče imeti vsak dan natančne podatke o tej ali oni borzi, tretji hoče vedeti, ali je atlet s premagal atletu y. Od časopisa se zahteva, da originalno in hitro poroča o dogodkih vsakdanjega življenja, o modi, o dogodkih v politiki, da se znanja čitatelstvu z vodečimi osebami in njihovimi naziranjimi v tem ali onem perečem dnevnem vprašanju, da podaja potrebne orientacije o gledališču in godbi, o umetnosti in literaturi. Vse te zahteve so opravljene in odgovarjajo tudi modernemu časopisju, ustvarjajo pa tudi gospodujoči vpliv časopisja. Časopis je veliki kinematograf, v katerem se vsak dan zrcali ves svet v vseh svojih dogodkih in v vsem svojem gibanju, ki se seveda more tudi podobe pokvariti in jih podajati v barvah, ki predstavljajo končno občinstvo, ker vedno motijo oko, popolnoma drugo svetovno naziranje in ki navdajo to občinstvo na to, da gledajo resnico le skozi pobarvano steklo. Hitrost, s katero deluje časopisje, povzroča tudi nevarnost časopisja. Kajti le poročilo, ki se danes polasti misli, ima veljavo v našem hitro živčem stoletju, in če je desetkrat napačno — resnica, ki prepoznati pride, že ne doseže marsikoga. Vsled tega je potrebno, da naše časopisje ne poroča samo zanesljivo; temveč tudi hitro in da ima ravnotako obsežne telegrafične in telefonske zveze

kakor nasprotno. Z dobro tendenco še ni vse storjeno, tendenca je le duh, življenja zmožno telo časopisa pa morajo tvoriti poročila. Vsled tega mora vsak časopis v prvi vrsti na to gledati, da kolikor mogoče razvije svoj informacijski aparat. Pri tem se ne sme bati nikakršnih stroškov.

Kakor znano, ima klerikalno časopisje najboljšo oporo v Pijevem društvu. 31. avgusta l. 1910 je imelo to društvo 125.000 članov in 807 krajevnih skupin. Vsako leto izda to društvo za centralno časopisje po 30.000 kron za vsak časopis. Toda to po mnenju dr. Funderjevem še nikakor ne zadošča, da se more časopis časi primerno razvijati in da more uspešno konkurirati z nasprotnim časopisjem, zato je treba večjih sredstev. In dr. Funder vs-podbuja, naj se vsi združijo. Plemstvo naj se ne zapira v svoje gradove, temveč naj gre med ljudstvo in naj tukaj kot pravo plemenito ljudstvo uporablja dar, duh in materialne pogoje. Meščani in plemeniti, laiki in škof, katoliški mož in katoliška žena se naj združijo v eno samo celoto. Ta združitev pri klerikalcih dandanes ni težka. Pijevno društvo je ustvarilo temelj, na katerem imajo vsi avstrijski katoliki dovolj prostora in na katerem se morejo združiti različne smeri.

Dr. Funder pa tudi navaja vzroke, ki so do danes ovirali, da avstrijski klerikalci niso mogli še popolnoma doseči svojih smotrov in da niso mogli ustvariti časopisje, ki bi popolnoma odgovarjalo opravičenemu vplivu avstrijskih klerikalcev. Predsedki so, katere imajo drug napram drugemu, nagnjenje, da gre vsak svojo pot, ali pa slabotna želja po počitku in miru. Tako govorijo klerikalci, o katerih vemo, da so si ravno s pomočjo svojega dobro organiziranega in fundirane časopisja ustvarili v Avstriji močno pozicijo. Vsak klerikalni časopis ima v vsakem župniku, kaplanu, mežnarju svojega brezplačnega poročevalca in agenta, ki hodi od hiše do hiše ter razširja klerikalni list. Klerikalci imajo vsa sredstva, ki jim jih nudi cerkev s svojim velikanskim aparatom, na razpolago, da razširjajo svoje časopisje. In vendar jim vse to še ne zadošča.

Funderova izvajanja so jako podučna. Na eni strani kažejo velikans-

ki pomen časopisja v novodobnem življenju, na drugi strani pa silijo na primerjanje, kaj store klerikalci za svoje časopisje, s tem, kar store naprednjaki. In ta primerja ne kaže nič dobrega za — naprednjake. Klerikalci niso samo naročni na svoje liste, nego jih tudi drugače podpirajo z agitacijo in s sodelovanjem in z denarnimi žrtvami. Pri naprednjakih pa se čuti vsak praznoglav, ki ni zmožen spisati najmanjše stvarice, poklicanega zabavljati, dasi za časopisje ničesar ne stori. Poznamo ljudi, ki zahtevajo, da dela časopisje zanje največjo reklamo, da jim pomaga z vsem svojim vplivom, ki pa za revanžo ničesar ne store za to časopisje.

Kdor hoče, da pride narodno napredna stranka do veljave, da zadobi moč in da bo mogla vse skupne interese svojih pristave in sploh interese slovenstva krepko zastopati, ta mora spoznati, da je prvi pogoj temu krepka agitacija za razširjenje naprednega časopisja. Stranka, ki nima močnega časopisja, sploh ne more imeti resnega vpliva in resnične moči.

Samo velik, dobro fundiran in vsestransko razširjen časopis more popolnoma izpolnjevati svojo nalogo. Kaj nam pomaga število majhnih časopisov, ki le vegetirajo, ne morejo pa konkurirati z nasprotnimi listi, ker so prisiljeni za njimi capljati? Občinstvo se poprime tistega lista, ki mu več nudi, ki mu podaja najnovejšo informacijo.

Naša najvažnejša naloga je, če si hočemo priboriti trajnih uspehov, ustvariti si centralni časopis, ki bo lahko v vsem konkuriral z nasprotnim časopisjem. Dani so vsi pogoji — naloga občinstva je, da nas pri tem našim stremeljenju krepko podpira.

Vipavci odklanjajo farovško komando.

Po naročilu škofa Bonaventure zahteval je vipavski g. dekan Lavrič od g. župana Petroviča, da ne izda za dan „Malega Šmarna“ o priliki cerkvenega shoda v Logu nikakega dovoljenja za ples v Vipavi, češ, da ples

memoralno vpliva na ljudstvo in z njim žali verski čut pobožnih romarjev, drugače se običajni cerkveni shod v Logu ter z njim združen kramarski semenj, ki donša cerkvi nad 1500 kron dohodkov, opusti.

Ker je hotel g. župan izvesti tozadevno mnenje občinskega odbora vipavskega, sklical je že prve dni avgusta občinsko sejo, na kateri naj občinski svetovalci in odborniki rešijo škofovo zahtevo. Ob tej priliki so g. župan, kakor tudi večina občinskih odbornikov, katere je „Slovenec“ po volitvah smatral za zveste in poslušne pristave S. L. S., odločno nastopili proti škofovim zahtevam in protestirali proti trditvi, da bi dostojen ples memorialno vplival na ljudstvo. Nasprotno so pa celo dokazali, da je veliko bolj memorialno pijančevanje omenjeni dan okrog loške cerkve, da mora veliko bolj žaliti verski čut pobožnega ljudstva razno barantanje na blagoslovljenih tleh med službo božjo, da ne morejo bogvedi kako moralno vplivati na mladino oni spakedrani, da, celo direktno pohujšljivi verzi, ki se prodajajo na raznih srčkih iz lecta itd.

Vsled tega se je večina občinskega odbora izrekla za dovoljenje plesa na „Mali Šmarn“, ter s tem dokazala, da ne pripozna še farovške komande.

Dan „Malega Šmarna“ je bil tedaj odpovedan cerkveni shod v Logu, zato pa naznanjena plesna veselica požarne brambe v Vipavi. Vipavski dekan si je bil popolnoma gotov, da bo vipavsko ljudstvo ogorčeno nad prireditelji plesne zabave, apeliral je pri cerkveni propovedi na poštenost deklet ter jih rotil, naj se nikar ne udeležijo plesa ter s tem rešijo svojo čast in zabra-nijo pohujšanje.

Dosegel je pa z vsem ravno nasprotno! Ogorčenost ljudstva obrnila se je proti dekanu samemu in duhovščini, ki je zeganje zabranila s tem pa gmotno oškodovala veliko obrtnikov in gostilničarjev, in to le zaradi škofove kaprice; bržčas bi škof najraje pobasal tudi še one novce, ki si jih kmet in mladina določili v zabavo.

Dekleta ga pa tudi niso poslušala ter se v polnem številu udeležila plesa ter se pozno v noč prav na pošten način vrtile in zabavale. V dokaz, da se je vsa prireditev vršila v mejah dostojnosti in da vse dekanovo rotnenje

pri službi božji ni bilo drugega nego najboljša reklama za prireditev, naj služi to, da se je sam predtelovalac vipavskih Orlov ves večer prav pridno sukal in z njim celo cerkveni pevci in Bogomile.

Kakor tedaj vse kaže, še celo Orli in Bogomile odklanjajo farovško komando. Ples je bil tako dobro obiskan, in animiran kakor že dolgo ne. Istotako in nad vse pričakovane dobro je bila obiskana prireditev burke „Moč uniforme“, katere se je hvalevredno udeležila vsa vipavska inteligenca in veliko priproste ljudstva, tako da je bila obsežna Petrovičeva dvorana nabito polna in da ni imelo več ljudi, ki so že vstopnino plačali, prostora v njej.

Da so naši vrli diletanti in dile-tantije kakor vedno izborni rešili svoje vloge, pričal je pri vsakem prizoru ponavljajoči se aplavz. Tako v moralnem kakor v gmotnem oziru (blagajna kaže 220 K 60 v čistega prebitka) je požarna bramba povsem zadovoljna, istotako zadovoljno je bilo s prireditvijo navzoče občinstvo, ki mirno odklanja farovško komando. Med prireditvijo nabrala je hčerka gospoda Mesesnala okrog 14 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Cast vrli gospici.

Duh samozavesti še vedno živi med Vipavci.

Nedolžnost slovenskih klerikalcev pri klerikalni panami na Koroškem.

Vsi slovenski klerikalni časopisi pišejo, da nimajo koroški klerikalni Slovenci prav nikakoršne zveze s gospodarskim polomom, ki je sedaj nastal. Pri »Zvezi« klerikalnih gospodarskih zadrug na Koroškem je bilo res le jako malo slovenskih zadrug, denarne škode koroški Slovenci vsled nastalega poloma ne bodo imeli, ali le prav malo, ali vzle temu so tudi slovenski klerikalni voditelji na Koroškem sokrivi nastalega poloma in so odgovorni za strašno nesrečo, ki je zadela največ nemške kmete, delavce in posle. Zveza klerikalnih gospodarskih zadrug na Koroškem ni imela drugega namena, nego da ojači

LISTEK.

Starl in novi testament.

Spisala Mara Tavčar.

Bičarjeva Marica je bila nevesta. Z balo je bilo dosti dela, povabila je svoje prijateljice, da ji pomagajo šivati, zanjkatji in veziti. Tisti čas se je vselilo prijetno, veselo življenje v Bičarjevo hišo. Petje je zvenelo od zore do mraka, pesmi o rožah, in pomladi, o nagelju in rožmarinu, o ljubezni in sreči so vzajnikovale giblje in pridne ročice v prijateljičino balo. Dokončana lega iz bele tkanine se je kopicila in s srečnim nasmehom se je zrla nevesta na dovršeno delo. Skoro vsako popoldne je prišla v posete kakšna znanca, ogledovala tonono povod k razgovoru o lepem delu, krasnih vložkih kroja in vzor-

rev. Gospa Bičarjeva je rada videla Maričine prijateljice v hiši, gostoljubno je postrelala z običajno kavo in posedala med njimi v hmeljevi lo-pi. Tudi gospa Tičarjeva je prišla v vas tako-le po kavi, da je bilo več žensk skupaj, več besedi in povesti o davnih dneh, o zlatih časih, ko ste bile one dve nevesti... Davno je to bilo, a spomin je bil sladak in svež, ljub in drag, kakor da je bila ta doba šele včeraj in da je noč samo za to, da se v sanjah še enkrat osredotočijo vsi trenotki od dne spoznavanja, in

prvega pogleda do trenutka, ko se je zalesketal zlati obroček na prstu...

Gospa Bičarjeva je bila ljubezniva, razsodna ženska, a novotarije mladosti ni respektirala iz enostavne vzroka, da bi morala sedanja ženska častiti običaje prababice, ali vsaj starih mamic in tako dalje, da se ohranijo navade nekdanjih dni, ne samo spomin na življenje, ko so predle in tkale same svojo balo.

„Zalostno je res“, je dela gospa Bičarjeva, „da izginja leto za letom vse to, kar so spoštovali naše prednice. Celo na deželi se izgubljajo šege nevest in ženinov in kmalu bomo le še čitali v povestih, kako je bilo nekoč in nekdanj. Da, res lepo je bilo, vse drugače, kratka ljubezen, a globoka in gotova. Sedaj se pa vleče in vleče, traja in traja, objublja in prisega, nazadnje pa še nič ni.“

Na plesih, koncertih in veselicah se seznanja današnja mladina, piše si rožnordeča, dišeča pisma, pošilja si rože in prstane, sanjari o cilju in ek-sistenci, a ko dovrši fant visoko šolo, sporoči dekletu, da je zasnubil drugo: mlado, lepo in bogato. Tako obse-di revica, ko je darovala vso svojo mladost čakanju na podlagi obljub, pisanih na rožnordečem, dišečem pa-pirju. Mnogo je takih slučajev, a niso prvi in ne zadnji. Včasih pa ni bilo takih prevar, vsaj v takem številu ne. Moj mož je prišel v našo hišo na po-lič vna, pogledala sva se, zmenila in vzela. In sedaj sva poročena petinš-tirideset let, pa se še tako ljubiva kot prvi dan. Nikdar v vseh letih se nis-

va sporekla, vzgojila sva šest otrok in vse dobro preskrbela.

Balo sem si sama napravila, saj ni treba dosti za skromni dom. Malo sem imela, a preprala, da je bilo vse sveže in dišeče, sedaj pa si naprav-ljajo toliko stvari, ki so le v napoti in delo. Naše mlade bi najraje prale dvakrat na leto, da ni tiste sitnosti s sušenjem, ko je vedno slabo vreme. Kadar smo pa me prale, je sijalo soln-ce svetlo in toplo in to je še star pre-govor, da je mož zvest, če sije solnce, ko žena pere in suši.“

„Oh, sedaj si živajo s tako potra-to. Vse v čepkih, robčkih, vložkih. da človek kar ostrni, meneč, da je prišel na cesarski dvor.“ se je oglasi-la gospa Tičarjeva. „V mojih letih smo imele samo najpotrebnejše stva-ri, dandanes pa si kopicijo toliko ko-sov, da niti imena ne vem, kaj še, ali se pregrene postelja z vezeninom, ali jo napravi nevesta za kapeličin oltar k sv. Antonu, da je srečno dobila mo-ža!“

„Res je,“ je pritrdila gospa Bičarjeva. Poglejte te srajce, globoko spodrezane, vse v čepkah in to, to brez rokavov...“

„Mama, me vendar štedimo z blagom.“

„Štedite, štedite z blagom, pra-viš. Kaj pa, ali s čepkami tudi štedi-te, ko je našitih le na eni srajci po de-vet vatlov. Me smo imele srajce na tri gumbje spredaj in z rokavi, pa so nas naši možje tudi radi imeli.“

„Mama, ta srajca n. pr. je angle-škega kroja, ali ni lepa?“

„Angleškega kroja, kitajskega, španskega, ali meksikanskega, to je meni vseeno, samo, da ima rokave. In te blazine, tako so velike, da zakrije-jo pol postelje, seveda vse v robčkih in vložkih in te male blazine so res sama kaprica naših mladih. To je vse nepotrebno, za trganje in delo pri li-kanju in spravljanju. Pa rjuhe! Te, te, na enem koncu pošite z takimi čipkami, kakor za obhajilno mizo. Marica pravi, da so italijanskega kroja. Ni šmet, da je treba dosti bale, ko pa mora biti zastopan ves svet po svojih državah, ki kroje perilo po svojih predpisih, prav tako, kakor kuje denar vsaka država po svoje. No, pa to je druga stvar, denar se mora razločevati po raznih cesarskih glavah, naša dekleta bi bala delale po kranjski šegi, ali je treba vse že-me sveta posnemati. Kar si izmisli kakšna princesinja, bogve kje tam v Indiji, da napraviti, potem pošlje sli-ko v kakšen prismojen list, ženski svet zavpije: krasno, nebeško, in čez par dni že vidimo pri nas posnete in-dijanske princeze, ki imajo čas misli-ti vsled brezdelja na same obleke, srajce brez rokavov, na rjuhe s taki-mi čipkami, kakor so za obhajilno mizo, ali za mrtvaški prt. To je sama potrata blaga, časa in denarja. To je sama baharija in našemljenost, da se govori, kakšno balo je imela in koli-ko kosov. Potem pa plesni v omarah in se kviri. Ni čudno, če totijo o ne-znosni draginji. No, draginja je res, ali čemu je treba toliko nepotrebnih reči. Čez leto dni je že nova moda.“

Zena pove možu, viš, tako in tako bi rada imela. Mož ji razloži, da je do-volj blaga doma, naj se to prej potra-ga in tako naprej. Zena ne odjenja, plaka in medli in koncem konca je prepri, mož zaloputne vrata in gre v gostilno!“

„Kako ste čudni mama. Saj je dosti mladih, ki so razsodne in pa-metne, a ne potratne. Saj se napravi prijeten dom, mož je rad doma, da, vseh štiriindvajset ur na dan bi naj-raje preživel pri svoji ženici!“

„Seveda v medenih tednih, a ko spozna, da je dobil kakšno kozo za ženo, se odstranjuje in poseda dru-god!“

„Veste, mama, zato je pa treba, da se spoznavata več časa in če vidi-ta, da nista drug za drugega, si dasta slovo pred poroko!“

„Pojdji no, pojdji, katera bi dala slovo. Saj vsaka komaj čaka, da mo-ža dobi, pa bi ženina podila od sebe iz vsakega malenkostnega vzroka, če n. pr. z leve noge stopi čez prag, na-mesto z desno!“

„To se že potrpi, če ni drugače, saj prebere duhovnik pred poroko iz knjige, da morata potrpeti eden z drugim.“

„Potrpi, potrpi! Saj še ti nočeš potrpeti, da bi poslušala mojih navo-dil, kako naj naredi šivilja poročno obleko. Ali ni lepši, če se vidiijo šol-ni, kakor da se skrijejo pod dolgo ob-leko? In čemu tista vlečka, da se bo kadilo za teboj!“

(Dalje prihajajo.)

Klerikalizam med Nemci in med Slovenci na Koroškem, da dobi občinski politično moč, duhovščini kot taki, ne glede na to, kakšne narodnosti so posamezni duhovniki.

Pri tem so sodelovali nemški in slovenski klerikaleci. O tem najlepše izpričuje posvetovanje, ki se je vršilo 26. maja leta 1902. v poljedelskem ministriju, kjer so se posvetovali o organizaciji gospodar, sadruga na Koroškem. Posvetovanje je bilo sklenjeno, da bi se doseglo skupno postopanje in delovanje, kar so pa klerikaleci odločno in iz značilnih vzrokov preprečili. Za sedaj bankrotno zvezo klerikalnih rajfajzenk so bili navzoči pri tem posvetovanju msgr. Weiss, msgr. Podgore in advokat dr. Pupoval.

Ze takrat je referent, sekcijski svetnik Ertl, poudarjal, da je organizacija klerikalne zveze nezadostna, ter kazal posebno na okoliščino, da prihaja denar na osebni naslov predsednika Weissa in da je od njega odvisno, v katere banke nalaga Zvezni denar. Monsignor Weiss se je takrat tudi hvalil, koliko dobrega stori za Zvezo; posebno je naglašal, da je Zvezi prepustil svojo privatno pisarno. Z največjo odločnostjo je msgr. Weiss zavrnil z fuzijo »Zveze z »Srednjo enoto«. »Pojdemo drug poleg drugega,« je rekel: »Bodočnost pokaže, kdo je sposoben za življenje, a kdo ni... Mi imamo denar, in to je najboljši dokaz za našo sposobnost.«

Ta hvala se je na grozovit način izpolnila — seveda nekoliko drugače, nego je pričakoval msgr. Weiss.

Se odkriteje nego msgr. Weiss je govoril znani klerikalec dr. Pupoval, ki je rekel: »Nas cilj je, da vsak dan merimo teritorij in sistematično dobivamo kos za kosom. V trenutku, ko bomo imeli v rokah rajfajzenke, imeli bomo v rokah tudi politično moč.« Iz teh besed je torej razvidno, da je združena slovenska in nemška klerikalna stranka na Koroškem samo zaradi tega ustanovila to »Zvezo«, da dobi s pomočjo kmetijskega denarja v svoje roke gospodarsko in politično moč. Sam takratni predsednik posvetovanja, poznější ministrski predsednik, baron Beck, se je začudil nad temi nazori. Tudi ekspert ravatelj Stefan Richter, klerikalec zelo naklonjena oseba, je obsodil naziranje zastopnikov te klerikalne »Zveze« ter rekel, »da so rajfajzenke na Koroškem postale politično agitacijsko sredstvo, agitacijska centrala, in da jih kot take smatra tudi »Zveza« sama. Politična vprašanja pa se ne smejo pripustiti na polje gospodarskih društev. Če pa stvarjate iz našega združenega razvoja sredstvo za politično agitacijo, da dobite politično moč v svoje roke, tedaj razbijate važno organizacijo in pokopujete jo v njenih najboljših začetkih.« V tem smislu je govoril tudi za »Splošno zvezo gospodarskih združenj na Dunaju« gen. svetnik Faschingbauer. Toda vse te besede so bile bob v steno. Weiss, Podgore in dr. Pupoval so ostali pri svojem naziranju. Od tega posvetovanja je minilo osem let. In koroški klerikaleci so delovali v smeri, katero so takrat začetni Weiss, Podgore in dr. Pupoval, danes pa vidimo grozne razvaline gospodarskega in političnega delovanja koroških slovenskih in nemških klerikalcev. In naj se »Mir« ozir. msgr. Podgore še tako zviša, posvetovanje v poljedelskem ministriju dne 26. maja l. 1902 je dokaz, da je msgr. Podgore popolnoma soglašal z nazori msgr. Weissa in dr. Pupovala, in da je bil tudi on za to, da se gospodarska organizacija izboljša v politične svrhe klerikalizma brez ozira na narodnost. V sled tega je tudi msgr. Podgore, ki je eden glavnih voditeljev slovenskih klerikalcev na Koroškem, posredno kriv, da ta »Zveza« ni mogla uspeti in da je doživela tako žalosten konec.

Dnevne vesti.

+ **Debela neresnica.** Med obilnimi neresnicami, katere je kvasil Ribnikar pri zadnji sodnijski razpravi, je pač ta najdebelejša, da je naš list pisal, da bodi dr. Ivan Tavcar župan Ljubljanski. V tem pogledu nismo nikdar besedice pisali. Če je motovilo Ribnikarjevega zagovora povsod tako trhljeno kakor na tem mestu, potem bo polom velikanski.

+ **»Jutro« naznanja,** da je sklican odbor zaupnikov narodne napredne stranke na 18. septembra. Nam ni o tem ničesar znanega. Tudi ne vemo kdo je vabljen.

+ **Važne personalne spremembe pri sodiščih.** Od poučene strani se nam piše: V kratkem se bodo zgodile važne spremembe pri nekaterih sodnih dvorih. Predsednik celovškega deželnega sodišča postane dvorni svetnik pri najvišjem sodišču na Dunaju. Na njegovo mesto pride znani nemškutar

Perko, ki se v Mariboru odlikuje najbolj po svoji komedonosti. Za Maribor se poteguje rojeni granicar nadsvetnik dr. Nemanič v Gradcu, eden najstrastnejših slovenskih, ki se nadaljeval in se spopolnil posameznicev okroglega sodišča v Mariboru. Kadar se bodo izvršile te spremembe, tedaj se tudi pokaže, da je namenovana sprememba v predsedstvu deželnega sodišča ljubljanskega samo odlojena ali opuščena.

+ **Nemovna protestantska** sta znana stebnika klerikalizma Fran Kregar in Ivan Štefe. Reče se lahko, da sta protestanta po pogledu, kajti klerikalna stranka ju že dolgo časa uporablja za podpisovanje vsakovrstnih protestov proti sklepom občinskega zastopa ljubljanskega. Zdej sta vložila tudi protest proti sklepu bivšega obč. sveta, da se Gosposka ulica preimenuje v Ivan Hribarjevo ulico. Da bo naš izomni deželni odbor temu naročenemu protestu ugodil, o tem pač ni dvoma; drugo vprašanje pa je, če je deželni odbor sploh opravičen se vtiati v dolečevanje imenovanj za posamične ulice. Pa bodi končni izid tega vprašanja že kakršnkoli, eno dobro stvar ima vendar: ljudje so se včeraj na stroške protestantov Kregarja in Štefeta prav od srca smejali.

+ **Protest čeških občin zoper nepotrdivo Hribarja.** Zaradi nepotrdive Hribarja so protestirali proti Bienerthovi vladi občinski sveti v Prostějovem, Vel. Bytšev in Tovačevem.

+ **Shod »Kmečke zveze« v Šturiji.** V klerikalnih Šturijah sta imela dr. Žitnik in Perhavec shod, ki so ga narodni delavci razgurali. Zaradi tega so klerikaleci seveda strašno jezni in dolže delavce nasilnosti. A ta dolžitev ni utemeljena. Nasilni so bili klerikaleci, ker so hoteli s silo in z zvijačo okraštiti zbrane zborovalce pristojne jim pravice. »Kmečka zveza« je sklicala javen ljudski shod. Ko bi bila sklicala društveno zborovanje, bi bil imel načelnik ali podnačelnik »Kmečke zveze« pravico predsedovati zborovanju. Na javnem ljudskem shodu pa imajo zborovalci pravico, da si izvolijo predsednika. V Šturijah so jo imeli toliko bolj, ker ni bilo ne načelnika, ne podnačelnika »Kmečke zveze« na shodu in se je sililo za predsednika župnik Kramar, ki je samo odbornik in se pri odborovih sejah ne more predsedovati. Kromar je pač videl, da ogromna večina zborovalcev ne pripada klerikalni stranki, in boječ se, da bi klerikalnemu shodu predsedoval neklerikalec, je hotel to preprečiti in sebe s silo postaviti za predsednika. Taki nasilnosti so se zbrani delavci po pravici uprli, in če je bil tega opravičenega odpora uspeh ta, da je bil shod razgnan, so tega klerikaleci sami krivi. Sicer pa je za klerikalece morda še boljše, da so jim shod razgnali, kakor da bi bili zborovalci izrekli Žitniku in Perhaveru slovesno — nezaupnico.

+ **Iz srednješolske službe.** Profesor Franc Komotar na državni gimnaziji v Kranju je dobil tudi za šolsko leto 1910/11 dopust v svrhu sestave učne knjige za zgodovino za višje razrede srednjih šol.

+ **Telovadba šolskih učencev.** V današnji jutranji številki priobčili smo naznanilo predsedstva »Slovenske Sokolske Zveze«, da je ono že ukrenilo vse potrebne korake proti znani prepovedi našega deželnega šolskega sveta in da zavoljo tega posameznim društvom ni treba ničesar ukrepati. Od pravniške strani se nas pa opozarja, da bi bilo že iz previdnosti umestno, da bi se tudi posamezna društva pritožila zoper to prepoved deželnega šolskega sveta. Notorično je namreč, da ministrstvo za bogocastje in nauk načelno ni nasprotno telovadbi šolskih učencev in da še celo tako telovadbo na vse mogoče načine podpira in priporoča. V stvari sami torej ministrstvo ne bode moglo odreci upravičenosti našim pritožbam zoper zgoraj navedeni ferman našega deželnega šolskega sveta. Ako se bode pritožbe zavrgle, moglo se bode to zgoditi edino le iz formalnih razlogov, ki so itak silno priljubljeni pri naših centralnih oblastvih tedaj, kadar jim nedostaje meritornih razlogov za zavrnitev. Da se ne bi moglo v dejstvu, da prizadeto posamezno društvo ni vložilo pravočasno tudi samo pritožbe, najti takega formalnega zavrnitvega razloga, bi torej vsekako kazalo, da se pritožbo pravočasno tudi posamezna društva. Ta naš blagohotni nasvet priporočamo v uvaževanje predsedstvu »Slovenske Sokolske Zveze« in tudi posameznim društvom.

+ **Skoro vse bivše člane »Narodne delavske organizacije«** toži državno pravdnitvo po § 305 k. z. — To je epilog k razpustitvi organizacije. Kako bo moglo državno pravdnitvo utemeljiti to svojo obožbo po tem kaučuparagrafu, smo radovedni izvedeti. Pa pravijo še, da je samo Amerika dežela neverjetnih možnosti!

+ **Naš članek »Edinstven češki klub in Jugoslavlani«**, ki smo ga priobčili pretekli teden, je ponatušilo na uve-

nom mestu glaslo podnasl Bankinja — Zadarski »Narodni List«.

Ruske gospodilne in slovenske razpolobe. V XII. odstavku III. poglavja Polkinovega »Narodna Osnova« (verz 1898) pravi pisnik, da beže ruske gospodilne najraje Byrona, Maturina (ruskega pisatelja) in po Nodierja nemškega romansopisa, ki je bil knjižničar v Ljubljani. Dosedaj stoji tam: »Il. knjižničarji so bili t. j. ali pa skrivnostni bogar«. Kako so pa bili tam goji na severu izvedeli o obisknem slovenskem razbojniku Ivanu Zengarju, ki je bil rojen okoli l. 1775. pri Banjšah na Goriškem ter l. 1813. ustreljen v Montev? Bili so marljivo roman »Jean Šogor«, ki ga je bil spisal omenjeni Nodier l. 1818. in ki je utkal okoli 12 izdani.

+ **Kako skrbje klerikaleci za šolsko izobražbo.** Dunajski »Dělnické Listy« opisujejo škandalozne šolske razmere v Ebergsassnu, ne daleč od Dunaja, torej v kraju, kjer imajo prvo in zadnjo besedo krščanski socialci. Onodna nemška šola je namreč nastanjena v bivši branjeriji. Branjevčev pult so izpremenili v učiteljev kateder, in kjer se je prej prodajala moka in klobasice, se poučuje petsto otrok. Ker pa branjarja ni zadoščala, so adaptirali še sosedno plesno dvorano. Pod to dvorano so gostilniški prostori, iz katerih se razlega upitje pijancev, gramofon itd. Prav značilne razmere za deželo, v kateri gospodarijo klerikaleci.

+ **Prememba posestev v Ilirski Bistrici.** Gosp. dr. Dušan Perišič je prodal svojo vilo g. dr. Gregoriču v Senožečah, ki se preseli kot okrožni in železniški zdravnik v Ilirsko Bistrico; g. dr. Perišič se preseli v Gradec. — Gosp. Alojzij Žnidaršič je kupil za 20.000 K dobro znano gostilno pri »Novem svetu« od g. Stegota, ki se preseli v Trst.

+ **Poročil se je nadučitelj gospod Fran Fabinc z gđ. Angelo Rekarjevo.**

+ **Izpraznjena učiteljska mesta.** Na trirazredni ljudski šoli na Dobrni pri Celju je spopolniti mesto nadučitelja. Na novostemizirani petrazredni dekliški ljudski šoli v Trbovljah je spopolniti štiri učiteljska mesta. Prošnje je vložiti službenim potom do 30. septembra 1910 na pristojna krajna šolska sveta.

+ **Detomorilka.** Dekla Helena Javornik v St. Ilju pri Slovenjem gradu je porodila nezakonskega otroka ter ga najbrž kje zakopala. Za stvar so izvedeli orožniki, katerim je Javornik sprva tajila, pozneje pa priznala, da je porodila mrtvega dečka. Ko je v gozdu pokazala prostor, na katerem bi imel biti otrok, so našli samo sledove krvi.

+ **Cerkveni ropar Podlipnik.** Kakor znano, so pred dobrim mesecem prijeli slovitega roparja Podlipnika, ki je bil oropal neko cerkev na Reki in potem v Zagrebu ustrelil nekega stražnika. Podlipnika so zdaj oddali na opazovalnico za umobolne, ker so mariborski zdravniški sodni izvedenci mnenja, da Podlipnik ni pri zdravi pameti.

+ **Streljanje na srednjih šolah.** Ministrstvo za deželno brambo je ravnokar izdalo »Program za fakultativni pouk v streljanju na srednjih šolah in sorodnih zavodih«, kakor tudi »Določbe za pouk v streljanju«. Ob enem se je šolskim ravnateljstvom naročilo, naj pozovejo dijake najvišjih dveh razredov, da se prostovoljno vpišejo v »kurze za streljanje«. Ministrstvo je mnenja, da bo s to svojo odredbo utrdilo pri dijaštvu avstrijski patriotizem.

+ **Pretep na Ježici.** V soboto zvečer je bil pri »Ferjančku« na Ježici velik pretep med ondodnimi fanti, ki so večinoma klerikaleci. Eden je imel kar dva revolverja pri sebi ter je šestkrat ustrelil. Pri tem je enega težko ranil na prsih nad srem. Prepeljali so ga v bolnico. Napadalec, ki je oče treh otrok je delavec v kurilnici južnega kolodvora ter so ga včeraj že aretirali. Ko je Ferjančkova hči šla po orožnike, ni bilo nobenega orožnika doma. Odgovorili so ji v hiši, kjer stanujejo orožniki, da že tri tedne niso nobenega videli. Orožniki morajo pač stražiti barona Schwarza. In tako se dogaja, da ni orožnika tam, kjer bi moral biti in kjer bi lahko preprečil nevarne poboje. Poudarjamo, da je bila velika nevarnost, da se ni pripetila še večja nevarnost. Toda tudi to nesrečo bi orožniki lahko preprečili. Davkoplačevalci plačujejo pač za to orožnike, da so osebno varni. Opozorjamo mero-dajne kroge, da se potrebno ukrene in da bo ljudstvo na kmetih varno svojega življenja.

+ **Priporočljiva natakarija.** Še meseca februarja je 21letna natakarija Stefanijska H. iz Volč pri Tolminu ovadila pri takojšnji policiji dva mladeniča zaradi neke nepravdnosti. Policija se je informirala o njunem predvzletenju ter izvedela, da K. ni tako nedolžen, kakor se dela. Predkaznovana je bila namreč za sramni lažljivost, napadne zelastive, tatvine in goljufije. Po ovadih je oddala

in začetkom tega meseca pa se je zopet vrnila v Ljubljano ter vstopila v neki gostilni za natakarijo. Tukaj je takoj napravila znanje z nekim ljubljanskim delavcem, katero ga pa ni nič manj stalo, kakor 150 K. Med spanjem ga je bila namreč okradla, potem si pa nakupila za to denar več roči ter polotela na Gorenjsko. Ko se je predvzletenju zopet vrnila in jo je stražnik videl pri iz neke kavarni v družbi moških, ji je napovedal aretacijo. Spremljevalci so se s njeno zavestjo in edno celo tako resno, da so hado moral garadi tega nagovarjati pred sodiščem. Seveda pomagalo ji to ni nič in morala je v zapor. Pri osebni preiskavi se je pri K. našla zlata ženaka ura s tako verzico, zlati prstani in zlata broža, v kateri so bile vedelane tri slike. Izročili so jo deželnemu sodišču.

+ **Nenamilijsni lovec.** Piše se nam in priobčujemo. Včeraj sem imel priliko videti, da življenje lovskega psa ni posebno prijetno. Ko se je nek lovski pes za zajcem in obnašal »jo s predpisih« in je ta puškinemu zrnju vsled tega še pravočasno odnesel pete, je potem lovec stresel nad svojim psom vso jezo. Začel ga je pretepavati zaradi tega s puškinim kopitom, potem pa suvati s cevji in metati ob tla, da je uboga žival jokala, kakor majhen otrok. Prav v sree bi se bil ubogi pes smilil vsakomur, ki bi bil čul ta jok, le lovec se ni. Taka kazen se pač najmilejše lahko imenuje trpinčenje živali in jo bode vsak očividno najstrožje obsojal.

+ **Skesan nepoštenjak.** Pred kratkem je 31letni hlapec Fran Pavlič iz Mekinjskega svojima dvema tovarišema srebrno žepno uro in tri srebrne verzice, nato pa še svojemu gospodarju poveril 25 K in pobegnil. Sedaj se je Pavlič svojega dejanja skesal ter se sam javil policiji, ki ga je izročila deželnemu sodišču.

+ **Ukradeni sta bile nekemu posestniku v Krškem okraju dve lisaste (fukse) kobile, prva visoka 14, druga pa 15 pesti ter vredni 800 K.**

+ **Mnogoimeni.** V soboto je stražnik v neki šupi na Dolenjski cesti aretoval nekega 50 let starega, defektno obledenega neznanega človeka, ki si je nadeval različna imena. Neznanca so oddali sodišču.

+ **Žepne tatvine pri plesni zabavi.** Te dni se je vršila v neki gostilni na Dolenjski cesti plesna zabava. Okoli 9. zvečer je nastala med gosti nena-doma zmešnjava, ker se je bil raznesel glas, da so se izvršile žepne tatvine. Tam nadzorujoči stražnik je takoj stopil v akcijo in aretoval 28letnega delavca Marka Bruniča iz Vrhovine pri Gospiu na Hrvaškem. Pri osebni raziskavi se je našla nato pri Bruniču srebrna žepna ura s srebrno verzico, katero je bil pred aretacijo ukradel iz žepa nekemu vinjenemu delavcu. Policija je nadalje poizvedela, da Brunič že cel mesec ne dela, marveč, da hodi po gostilnah in kavarnah z nekim svojim tovarišem, s katerim igra slepe igre. Dognalo se je, da sta že več delavcem izvalila z igro razne vsote denarja. Kmalu nato je policija izsledila in aretirala tudi Bruničevega prijatelja, 22letnega, v klanju na Hrvaškem rojenega dninarja Marka Smoliča. Aretirala je tudi 24letno Franciško Rukavino, rodom iz Ličke na Hrvaškem, ki je ljubica Bruniča. Policija je nadalje poizvedela, da je Smolič kmalo potem, ko je bila v navedeni gostilni nekemu gostu ukradena večja vsota denarja, prešteval v sosedni gostilni bankovce, zlatnike in krone, potem se pa odpeljal na Reko, kjer si je nakupil več obleke in obuvala, nato pa se s svojo ljubinko, 18letno brezposelno služkinjo Angelo Verdirjevo iz Naklega na Gorenjskem, katero sleduje okrajno sodišče v Kamniku s policijsko tiralico zaradi tatvine, pripeljal zopet v Ljubljano. Policija je vse štiri izročila deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

+ **Aretovan je bil malopridni, 1883 v Hrušici pri Ljubljani rojeni Ivan Zabjek,** ker ima za mesto prepovedan povratek. Izročili so ga okrajnemu sodišču.

+ **V cerkvi se onesvestila.** Včeraj dopoldne se je v stolni cerkvi onesvestila neka 12letna deklica, katero so odvedli na magistrat, kjer so jo s pomočjo mestnega fizika, zdravstvenega svetnika g. dr. Krajca spravili k zavesti, potem pa se je deklica v spremstvu služkinje z izvoščkom prepeljala domov v Rudnik.

+ **Sirovine.** Ko je pred par večeri imel nek mladenič v Lateranovnem dvorcu z neko brezposelno služkinjo sestanek, ga je napadlo šest pomnožakov. Med tem, ko je šel po stražnika, so siroveži nad dekletom zagrešili hudodelstvo § 125. kaz. zak. Ko je prišel stražnik na lice mesta, je tri aretoval, trije so pa bili pa že popihali, katere je pa policija pozneje izsledila. Tri so izročili sodišču, trije so ostali pa na prostem.

+ **Tatvini.** Ivan Leakovec iz Zaplane je na Notranjem ukradel srebrno uro in 487 K ter neznano kam odpel. V gostilni »Zur Stadt Graz« v Celju je bilo nekemu potniku ukradenih 600 K in srebrna ženka ura.

Tatvino je izvršil nek okoli 21 let star fant, katerega ne de niso dobili v post.

+ **Zatvornice pri odcepju Grubarjevega prekopu od Ljubljane** so včeraj zopet odprli, ker se je bati zaradi naraslega vodovja na Barju poplav, vsled česar so dela v jarku ustavljena.

+ **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 19 Hrvatov, 12 Macedoncev in 7 Slovencev. 110 Lahov se je povrnilo z Dunaja v Kormin, 15 pa iz Ljubljane v Poentebo. 8 Hrvatov je šlo v Zagreb, 13 na Reko, 9 v Buchs, 5 pa v Heb.

+ **Izgubljena in najdeno.** Delavka v tobačni tovarni Jera Piterijeva je izgubila denarnico, v kateri je imela do 11 K denarja. — Pekovski pomočnik Fran Proj je izgubil srebrno žepno uro z verzico. — Hišni okrbnik Anton Petrič je izgubil kratko verzico z obeskom. — Služkinja Ana Kosmačinova je našla zlato žensko uro. — Dijak Fran Lužnik je izgubil žepno uro. — Branjevka Franciška Ipavčeva je izgubila bankovec za 20 kron. — Gospa Marija Štuparjeva je izgubila 260 K denarja.

+ **Uradne vesti.** Dne 27. oktobra 1910 bo pri okrajni sodnji v Kočevju dražba zemljišča vl. št. 458 k. o. Kočevje. Hiša z gospodarskim poslopjem je cenjena 18.350 K, zemljišče parcele pa 1020 K. Najmanjši ponudek znaša 9685.

Društvena naznanila.

+ **Celjska podružnica »Prosvete«** priredi v soboto, 17. t. m. v veliki gostilniški sobi celjskega »Narodnega doma« svoj ustanovni občni zbor. Ker je na dnevnem redu tudi več predavanj (o verskem vprašanju, dosedajnem delu »Prosvete«, narodnostnem stanju v celjski okoličini), pričakuje tudi iz vrst celjske inteligence obilne udeležbe.

+ **Sokolska javna telovadba v Ilirski Bistrici.** Kakor smo že poročali priredi »Il. Bistriški Sokol« dne 18. t. m. ob 4. pop. javno telovadbo spojeno z veliko vrtno veselico v Ilirski Bistrici. Da je zanimanje za to veselico jako veliko, priča že dejstvo, da so Reški Slovenci v zvezi s Sokolom na Sušaku in v Opatiji Voloski priredili poseben vlak iz Reke v Ilirsko Bistrico, da se udeležijo slavlja. Vlak odhaja iz Reke ob 1. in 35. m. pop., odhaja pa iz Bistrice ob 10. uri zvečer. Razum Hrpeljske godbe bode svirala na veselici tudi Volosko-Opatijska godba, katero privedo seboj Slovenci s posebnim vlakom. Svira tudi tamburaški zbor hrvaškega društva »Sloga«. Veselica bode obsegala telovadbo (celjske proste vaje, vaje naraščaja in vaje Sokolic), javno telovadbo in koncert ter prosto zabavo do ranega jutra. Sokoli in gostje dobro došli. Na zdar!

+ **Iz Novega mesta.** Dolenjska podružnica »Prosvete« je priredila v soboto, 10. septembra v prostorih »Narodnega doma« v Nov. mestu veselico. Najprej je nastopil orkester z lepimi in novimi komadi in po orkestru kvintet gg. Strniša, Jakše, Bučar, dr. Strašek in Ropas. Prva pesem Aljaževi »Občutki«, navdušeno pričeta je z učinkitim zvrtkom očarajoče vplivala na poslušalce. Tako izvrstno pogodena bi zaslužila, da se ovekoveči v gramofonu. Ravnotako je žela viharne izraze zadovoljstva dr. Schwabova: »Oj dekle, kaj tak žalostno?«, ki se je odlikovala po svoji milobi, lepi deklaraciji pevcev in imponujoči višini prvega tenorja. Zelo ljubka je bila tudi pesmica »Lahko noč«. Bariton g. dr. Straška se odlikuje po smeli višini, nežni milobi in tudi gromoviti krepkosti. Zato je žel za ganljivo pesem »Jelšov kralj« in Zupančičevo »Vzdih« burno pohvalo. S tako izvrstnim baritonom bi se lahko ponašal tudi oder kake druge metropole, ne samo dolenske. Tretja točka, enodejanka »Pri puščavniku«, B. Jacobsen je bila mojstrsko vzprijorjena. Dobro sta rešila svoji vlogi oba doktorja, pripristi in vlnuditi dr. Skočir (g. t. Horvat), najvna starina, poln sladkih spominov na preteklost, ki si rad privošč sladkih poljubov ob spominu na medena leta od zgovorne, prijazne ženske Berte (gđ. Mici Segulova) in mladi dr. Kornelij svoji sitni nevestici (gđ. M. Kastelčeva) prepokorni možiček. Gđ. Mili Skale je dobro pogodila mlado služkinjo Ano in g. Arselin točnega natakarija Ferdinanda, bogatega poklonov in opravičevanj. Neprisiljeno uprizorjena igra je naredila na gledalce najboljši vtisk. Po igri se je razvil v veliki dvorani živahen ples, po drugih prostorih in pri buffetu pa vesela zabava. Želeti bi bilo, da priredi podružnica »Prosvete« še več sličnih prireditvev v zabavo in razvedrilo občinstva ob deževnih večerih meglene jeseni.

+ **Za Sokolski dom v Brežicah.** Znan slovenski potnik, ki potuje za neko ljubljansko veletrgovino in kateri vsled svoje skromnosti noče, da bi se ga imenovalo, nabral je ob raznih prilikah za Sokolski dom v Brežicah K 117-89. Darovali so: Ivan Klun 5 K, J. Vuk 1 K, Jos. Peterlin 1 K, J. Filer 1 K, Nace Kvas 1 K,

**Narodna knjigarna
v Ljubljani.**

Josip Sterle,
posrednik in prometni medvedji lovec
v Kranjski, pošta Kranj pri št. Petru
na Kranjski piše sledeče:

Gospodu
Gabrijel Piccolij
lekarnarja
v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem
že vso z velikim uspehom porabil,
katero iz srca priporočam v veliko
korist vsaki družini ter se vam
iskreno zahvaljujem in prosim, bla-
govolite mi poslati še 24 stekleni-
čic Vaše tinkture za želodec. 711

Uradniško hranilno društvo

Gradec, Herrengasse 7, II. nadst.
Osebi kredit in posojila za ranžiranje
uradnikov, profesorjem, učiteljem umi-
rovljenecem itd. pod najugodnejšimi pogoji
eventualno tudi brez porokov proti enkrat-
nemu poroštvu prispevku. Nikakih
predstreskov. Prospekte in pojasnila daje za
Kranjsko: 4845

J. Kosem, Ljubljana,
Krakovski nasip št. 22.

Dijake

sprejme na hrano in stanovanje
Janko Likar, mestni učitelj, Ko-
lovdvorska ulica 8. I. nad.

Pređa se mlad, jako dober hišni
čuvaj, lep velik pes 3066

bernhardinec
pri M. Gogalu, mizarju na Bledu.

Umeten mlin

z nekaj travniki, gozdom, poljem in gospo-
darskim poslopjem se iz proste roke takoj
proda. Nahaja se tik železniške postaje, eno
uro od večjega mesta v slovenskem delu
zgornje Koroške. 3045
Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Več
konjskih hlapcev
se sprejme pri tvrčki Fil. Tamburlini
v Kočevju. 3050

Christofov trgovski tečaj
Sodna ulica 2

vpisuje vsak dan od 12. do 3. ure.
Zacetek šolskega leta 1. oktobra
ob 8. uri zjutraj. 3038

Več gospodov
se sprejme takoj na
dobro domačo hrano.

Naslov se izve pri upravništvu
„Slovenskega Naroda“. 2923

Za večjo, mešano trgovino 3039
na deželi išče se starejši

trgovski pomočnik
kot prva moč. Vstop bi bil
do 18. septembra .
Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „Za-
nesljiv“, pošto-ležeče Trnovo, Notranjsko.

Trgovino in gostilno
v najem. 3078

Radi preselitve na svoje velepo-
sestvo oddam dobro vpeljano trgovino
in gostilno v Gradcu, Bela krajina,
z vsemi k temu obrtima spadajočimi
prostori in pogoji na razpolago pri
Juliju Mazello, trgovcu in velepo-
sest. v Gradcu, Bela krajina.

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim Berg-
mannovo milnico milno milo s
lesnim konjičkom (znamka lesen
konjiček) trdke Bergmann & Co.
Dečin na L., ker je to edino najbolj
učinkujoče medicinalno milo proti
solničnim pegam in za negovanje lepe,
mehke in nežne polti. Kos po 80 vin.
se dobiva po vseh lekarnah, drogeri-
jah, parfumerijah itd. II 505

Prodajalka

popolnoma izveščana v trgovini z meša-
nim blagom se takoj sprejme pri
Fr. Senica, Metnik, Goranjaka.
3056

Snovi za mošt

popolno nadomestilo
za jabolka in hruške
za izdelovanje in iz-
boljšanje mošta raz-
pošilja proti povzetju

C. F. Schubert imej. Karl Scholz
Gradec, Murplatz 10.

Cenike in navodilo na zahtevo zastoj! —
Pazite na c. kr. orla moje trdke! 3060

Solske in pisarniške
en gros! potrebščine en detail!
ima v zalogi

Ivan Bonač v Ljubljani.
Cenjena naročila se takoj izvrše.

Prodajalna v Šelenburgovi ulici
nasproti pošte. 3034

Št. 358. pr.

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane popolnit
je službo

mestnega cestnega nadzornika

s prejemki XI. plačilne stopnje, t. j. K 1600— letne plače, K 504— dejalnostne
doklade, treh v pokojnino vstevnih triletnic po K 200— ter dveh tudi v po-
kojnino vstevnih službenostarostnih doklad po K 200—.

Služba se odda za prvo leto le začasno ter se začasno imenovani cestni
nadzornik šele po enoletnem povoljnem službovanju, ako se v tnm času skaže
za službo popolnoma sposobnega, imenuje stalnim.

Za namestitve v tej službi zahteva se poleg obče vsposobljenosti dokaz
o dobro prebitem izpitu cestnega mojstra.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati najkasneje

do 15. oktobra t. l.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. septembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Ob pričetku šol priporoča trdka

GRIČAR & MEJAČ

≡ Ljubljana, Prešernova ulica št. 9 ≡

svojo bogato zalogo sgotovljenih oblek

in
konfekcijo za dame po najnižjih cenah.

Lepo stanovanje

s 3 sobami in vsemi pritliklinami se za
novembrov termin odda. 2822
Sodna ulica št. 6, II. nadst.
Poizve se pri lastniku hiše.

Zaloga
sukna, platna,
modnega in
manufakturnega
blaga.

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg štov. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina.

Narodno podjetje.

Največja zaloga
preprog.

Popolne opreme
za neveste.

Ženska ročna dela in pripadajoči material.

F. Meršol

Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Bogata zaloga

vezenin, drobnega in modnega blaga kakor: čipk,
lišpa, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila,
robcev, ovratnikov, volne, bombaža, sukanca itd. itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov ter drugih risb.

AGRO-MERKUR

nakupovalna in
prodajalna zadruga
v Ljubljani
r. z. z. o. z.

priporoča g. gostilničarjem, hotelirjem in privatnikom
priznanq najboljša, na Dunaju odlikovana, zjamčeno

pristna vina v steklenicah

in sicer: ljutomerski muškati, silvanec, goriški rizling,
burgundec, teran, refoško in razna najfinejša vina. — V
lastnih sodih razpošilja: pristni dolejski cviček, ljutomerski
šipon, ormoško, haloško, teran, refoško, vipavsko belo in
črno istrsko, kakor tudi drugo različno fino namizno vino.
V zalogi ima pristno domačo slivovko in konjak. —
Ovinjeni sodi od 56 l naprej do 30 hl so vedno v zalogi.

Cena nizka, posrežba točna.

V Ljubljani se dostavlja na dom.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših predpisanih izdajah ter

vse šolske potrebščine

v najboljši kakovosti priporoča po
zmernih cenah

L. SCHWENTNER

2988

v Ljubljani,

Prešernova ulica št. 3 (poslopje „Mestne hranilnice“).

Knjigarna in trgovina z muzikalijami

KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih uvedenih

učnih knjig

v predpisanih nakladah po najnižjih cenah.

Zaznamki učnih knjig se oddajajo zastoj.